

**Uchwała Komisji habilitacyjnej z dnia 24 listopada 2021
powołanej w postępowaniu habilitacyjnym
wszczętym na wniosek dr Magdaleny Szubielskiej
w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia**

§ 1

Komisja habilitacyjna, powołana przez Radę Instytutu Psychologii Wydz. Nauk Społecznych KUL uchwałą nr 27/PS/2021 z dnia 18 marca 2021, względem **dr Magdaleny Szubielskiej** działała w składzie:

członkowie wyznaczeni przez Radę Doskonałości Naukowej:

1. dr hab. Izabela Krejtz, prof. SWPS, Uniwersytet Humanistyczno-Społeczny SWPS Warszawa – przewodnicząca
2. prof. dr hab. Michał Wierzchoń, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie - recenzent
3. dr hab. Aleksandra Gruszka-Gosiewska, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie – recenzent
4. dr hab. Adam Putko, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu - recenzent

członkowie wyznaczeni przez Radę Instytutu Psychologii KUL

5. prof. dr hab. Stanisław Kowalik, Akademia Wychowania Fizycznego w Poznaniu – recenzent
6. prof. dr hab. Andrzej Sękowski, Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II – członek komisji
7. dr hab., Wojciech Otrębski, prof. KUL, Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II – sekretarz komisji

Komisja habilitacyjna działając na podstawie:

- *Art. 18a ust. 8 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789 z późn. zm.) w zw. z art. 179 ust. 1/2 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669 z późn. zm.),*
- *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. poz. 1818);*
- *Komunikatu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 grudnia 2019 r. Załącznik: Wykaz czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych wraz z przypisaną liczbą punktów;*
- *Uchwały Senatu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Uchwała 813/lil1 Senatu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie zasad nadawania stopni naukowych (Załącznik por. paragraf 17)*

wzięta pod uwagę **spełnienie przez dr Magdalenę Szubielską wymogów ustawowych:**

1. Posiadanie doktoratu z określonej dziedziny;
2. Osiągnięcie naukowe, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, o którym mowa w Art. 219, ust. 2a,b;
3. Istotną aktywność naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej, o której mowa w Art. 219, ust. 3.

Podstawą ocen osiągnięć wymienionych w pkt. 1-3 były:

- Cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych, przedstawiających serię badań pod tytułem „**Wyobrażeniowe przetwarzanie kształtu i wielkości obiektów przez osoby niewidome od urodzenia**”, który obejmuje 11 publikacji pochodzących z lat 2010-2019. Sześć prac (2014-2019) ukazało się w czasopismach znajdujących się na liście JCR. Pozostałe pięć pozycji to artykuły zamieszczone w głównie *Rocznikach Psychologicznych*. Prawie we wszystkich publikacjach dr Szubielska jest pierwszą autorką (za wyjątkiem jednej), zaś w czterech – jedyną, wskazuje, że rola dr Szubielskiej w prezentowanej serii badań jest pierwszoplanowa.
 1. **Szubielska, M.**, Möhring, W., i Szewczyk, M. (2019). Spatial scaling in congenitally blind and sighted individuals: Similarities and differences. *Journal of Cognitive Psychology*, 31(4), 476–486.
 2. **Szubielska, M.**, Niestorowicz, E., i Marek, B. (2019). The relevance of object size to the recognisability of drawings by individuals with congenital blindness. *Journal of Visual Impairment & Blindness*, 113(3), 295–310.
 3. **Szubielska, M.** (2018). People with sight impairment in the world of visual arts: Does it make any sense? *Disability & Society*, 33(9), 1533–1538.
 4. **Szubielska, M.**, i Zabielska-Mendyk, E. (2018a). Memorizing 2D tactile right-angle-shapes by congenitally blind and sighted adults. *Studia Psychologica*, 60(3), 137–149.
 5. **Szubielska, M.**, i Marek, B. (2015). The role of visual experience in changing the size of objects in imagery processing. *Journal of Visual Impairment & Blindness*, 109(1), 43–53.
 6. **Szubielska, M.** (2014). Strategies for constructing spatial representations used by blind and sighted subjects. *Studia Psychologica*, 56(4), 273–285.
 7. **Szubielska, M.**, i Zabielska-Mendyk, E. (2018b). Mental rotation of figures explored by touch: A study of congenitally blind and sighted individuals. *Roczniki Psychologiczne/Annals of Psychology*, 21(1), 35–51.
 8. **Szubielska, M.**, Niestorowicz, E., i Marek, B. (2016). Drawing without eyesight. Evidence from congenitally blind learners. *Roczniki Psychologiczne/Annals of Psychology*, 19(4), 681–700.
 9. **Szubielska, M.** (2015). Mental majorization of figures tactilely explored by sighted and congenitally blind individuals. *Roczniki Psychologiczne/Annals of Psychology*, 18(1), 121–132.
 10. Torój, M., i **Szubielska, M.** (2011). Prior visual experience, and perception and memory of shape in people with total blindness. *British Journal of Visual Impairment*, 29(1), 60–81.
 11. **Szubielska, M.** (2010). Zdolności wyobrażeniowe niewidomych dzieci w zakresie skaningu i rotacji kształtu dotykanych obiektów. *Roczniki Psychologiczne*, 13(2), 145–160.
- Sporządzony przez habilitantkę Autoreferat oraz Wykaz publikacji i pozostałych form aktywności naukowej – zgodnie z wymaganiami sformułowanymi w Ustawie;
- Sporządzone przez recenzentów oceny osiągnięć.

Posiedzenie Komisji odbyło się dnia 24 listopada 2021 w formie wideokonferencji (na platformie Teams). Obie części posiedzenia komisji były nagrywane za zgodą wszystkich uczestników, a sekretarz komisji sporządził zbiorczy protokół.

W pierwszej części posiedzenia odbyło się Kolokwium habilitacyjne z udziałem Habilitantki. W trakcie kolokwium: 1) habilitantka przedstawiła swoje osiągnięcie habilitacyjne; 2) członkowie komisji zadawali pytania habilitantce; 3) habilitantka udzieliła odpowiedzi na zadane pytania.

W drugiej części komisja dokonała szczegółowej oceny osiągnięcia naukowego oraz aktywności naukowej habilitantki. Ta część posiedzenia odbyła się bez udziału habilitantki, która została poinformowana przez przewodniczącą komisji, że po zakończeniu pracy komisji otrzyma informację o wynikach głosowania nad uchwałą.

Po zapoznaniu się z recenzjami i dokumentacją wniosku, a także w wyniku dyskusji w trakcie posiedzenia, **Komisja habilitacyjna stwierdziła, że aktywność naukowa oraz osiągnięcia naukowe stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej psychologia i wyraziła pozytywną opinię w sprawie nadania dr Magdalenie Szubielskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia, uznając spełnienie przesłanek warunkujących nadanie stopnia doktora habilitowanego, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 wskazanej ustawy.**

UCHWAŁA

Biorąc pod uwagę osiągnięcia habilitantki oraz przedstawione przez recenzentów opinie, a także przeprowadzoną w trakcie posiedzenia dyskusję, komisja podjęła uchwałę o wystąpieniu do Rady Instytutu Psychologii KUL o nadanie:

dr Magdalenie Szubielskiej stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia

Uchwała zapadła stosunkiem głosów: **6 TAK, 0 NIE, 1 WSTRZ.**

Habilitantka nie wnioskowała o tajne głosowanie, komisja habilitacyjna podjęła uchwałę w sprawie nadania stopnia dr. habilitowanego w głosowaniu jawnym (zwykłą większością głosów). Komisja była władna do podjęcia prawomocnej uchwały.

UZASADNIENIE

Sylwetka Habilitantki

Dr Magdalena Szubielska uzyskała w 2006 r. stopień doktora nauk humanistycznych w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim im. Jana Pawła II, na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Rozumienie filmów animowanych przez dzieci w wieku przedszkolnym w zależności od zdolności zapamiętywania zdarzeń i myślenia metaforycznego”, której promotorem był prof. dr hab. Piotr Francuz. Kariera zawodowa Habilitantki jest związana z Instytutem Psychologii KUL, gdzie w latach 2006-2009 była zatrudniona najpierw na stanowisku asystenta, a później adiunkta.

OCENA OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO

Osiągnięcie naukowe wskazane przez habilitantkę uzyskało cztery recenzje, trzy zawierające jednoznacznie pozytywną opinię, jedna recenzja kończyła się negatywną konkluzją. Opinie zostały sporządzone przez recenzentów, których kompetencje naukowe odpowiadają kryteriom, o których mówi art. 221 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Recenzenci w następujący sposób uzasadniali swoje opinie dotyczące osiągnięcia naukowego zgłoszonego przez Habilitantkę:

dr hab. Aleksandra Gruszka-Gosiewska: jako podstawę osiągnięcia habilitantka przedstawiła cykl 11 publikacji, z lat 2010-2019, w którym 6 ukazało się w czasopismach z listy JCR, pozostałe 5 pozycji są to artykuły zamieszczone w Rocznikach Psychologicznych. W prawie wszystkich publikacjach dr Szubielska jest pierwszą współautorką, za wyjątkiem jednej, zaś w pięciu jedyną. Dane te pokazują, że rola dr Szubielskiej w prezentowanej liście badań jest pierwszoplanowa.

W recenzji Profesor stwierdziła, że: „Istotą osiągnięcia naukowego Kandydatki jest próba znalezienia odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób osoby niewidome od urodzenia reprezentują w umyśle przestrzenne cechy obiektu – jego wielkość i kształt. Dotychczasowa praca badawcza prowadzona przede wszystkim w paradygmacie psychologii poznawczej doprowadziła dr Szubielską do sformułowania „autorskiego modelu wyobraźni osób niewidomych od urodzenia – opracowanego w duchu modelu kosslynowskiego (np. 1973; 1975; 1994; 2005), ale z istotnymi zmianami względem tegoż modelu” (s. 3).”

„Może nawet bardziej interesujące są zidentyfikowane przez dr Szubielską różnice we wyobrażeniach osób niewidomych i widzących, i na nich głównie koncentruje się autoreferat. Po pierwsze, procesy eksploracji wzrokowej i haptycznej przebiegają z inną dynamiką. Badanie dotykowe następuje kawałek po kawałku. Tak tworzone wyobrażenia są więc sekwencyjne i fragmentaryczne. Natomiast widzenie sceny czy obiektu zachodzi bez porównania szybciej, niemalże w jednym akcie (przynajmniej w odczuciu podmiotu) i prowadzi do uchwycenia całego obiektu. W efekcie wyobrażenia powstające przy udziale wzroku mają charakter holistyczny. Po drugie, osoby niewidome konstruują reprezentacje obiektów w odniesieniu do własnego ciała, czyli stosując ramę egocentryczną, nie zaś allocentryczną, opartą na przestrzeni zewnętrznej, co jest typowe dla widzących. Po trzecie, reprezentacje obiektów powstające w umyśle osób niewidomych wykazują względnie niewielką rozdzielczość charakterystyczną dla „mentalnej ręki”, w przeciwieństwie do wysokiej czułości spostrzegania „wewnętrznego oka” osób widzących.

Zaproponowany przez Habilitantkę model nie został dotychczas opublikowany w pełnej postaci. Autorka przedstawia go w ramach autoreferatu opisującego osiągnięcie habilitacyjne po raz pierwszy, i jest to oczywiście zgodne z literą prawa.”

„... wartością zaprezentowanego modelu jest dostarczenie syntezy wiedzy na temat specyfiki reprezentacji cech przestrzennych u osób niewidomych. Same uwzględnione w modelu cechy – sekwencyjna natura poznania haptycznego, trudności w stosowaniu allocentrycznej ramy odniesienia i

względnie niewielka rozdzielczość „mentalnej ręki” – są obecne w literaturze (Cattaneo et al., 2008). Nie ma jednak modelu, który w sposób tak systematyczny i kompletny zestawiałby je w jedną spójną koncepcję. Ponadto niektóre z postulowanych właściwości są w koncepcji Habilitantki zaakcentowane mocniej. W mojej ocenie takim aspektem jest postulowana fragmentaryczność reprezentacji wynikająca z sekwencyjnej natury poznania haptycznego, a także względnie niewielkie znaczenie rozmiaru obiektu w jego reprezentacji.

Przedstawiona synteza ma też z pewnością potencjał aplikacyjny – może być wykorzystana do projektowania oddziaływań, metod dydaktycznych lub interwencji wspomagających nauczanie i rozwój osób niewidomych. Wreszcie sam model doskonale spełnia swoją rolę jako element prezentacji dorobku Kandydatki do stopnia doktora habilitowanego pokazując, że włączone do osiągnięcia publikacje stanowią część spójnego programu badawczego konsekwentnie rozwijanego przez Habilitantkę.”

Uwagi krytyczne: „Autorka nie wypowiada się na temat architektury systemu poznawczego, który miałby proces generowania obrazów umysłowych pod nieobecność stymulacji wzrokowej obsługiwać. W szczególności zbrakło mi odniesienia do kwestii roli zasobów pamięci długotrwałej w konstruowaniu wyobrażeń przez osoby niewidome (Heller et al., 1999). Dr Szubielska wskazuje wprawdzie, że pamięć ta może stanowić źródło wyobrażeń (w koncepcji Kosslyna ta relacja ujęta jest w postaci tzw. hipotezy percepcyjnej), jednak nie wiemy, jak to się dzieje. Wydaje mi się, że jest to aspekt o tyle istotny, że z pewnością znajduje przełożenie na cechy powstających wyobrażeń, potencjalnie modyfikując je w kierunku odbiegającym od tego, co postuluje Habilitantka. W tym kontekście zastanawia mnie właśnie podkreślana już fragmentaryczność reprezentacji. W opisie koncepcji Habilitantki zabrało mi również głębszej analizy zjawiska wyobraźni. Autorka traktuje ją jako zdolność jednolitą, choć współcześnie sugeruje się, że przetwarzanie obrazów wizualnych obejmuje dwa podsystemy: obrazów obiektów i informacji przestrzennej.”

„Przechodząc do oceny poszczególnych składowych osiągnięcia, prace te można podzielić na dwie grupy. Zasadnicza ich część (osiem artykułów omówionych szczegółowo poniżej) wpisuje się w nurt polegający na wyjaśnianiu zjawiska wyobraźni u osób niewidomych w oparciu o podstawowe paradygmaty z zakresu badań nad wyobraźnią wzrokową. Są to: rozpoznawanie kształtów i rozmiarów obiektów o różnej złożoności, skalowanie, skanowanie i rotacja mentalna. Paradygmaty te zostały tu zastosowane w wersji haptycznej.”

Po szczegółowym przedstawieniu każdego z projektów w zakresie jego głównych tez/założeń i efektów ich weryfikacji Pani profesor dokonała ich oceny: „Przechodząc do oceny tej serii badań, powyższe prace uważam za interesujące, choć niepozbawione ograniczeń. Szczególnie wartościowe i oryginalne na tle literatury wydają mi się wyniki wskazujące na tendencję do ignorowania wielkości obiektów, do angażowania głównie biernego komponentu pamięci roboczej w procesie kodowania oraz do stosowania uproszczonych reguł kodowania przestrzeni pod nieobecność wskazówek wzrokowych. Kolejne omówione powyżej prace z serii osiągnięcia habilitacyjnego wykazują coraz wyższy poziom teoretyczny i metodologiczny. Precyzja paradygmatu badawczego z ostatniego badania pozwoliła zakwestionować pewne obecne w literaturze przekonania.”

W trakcie posiedzenia Profesor wskazała na ograniczenia tych projektów, które dotyczą głównie ich strony metodologicznej, najbardziej dyskusyjna jest niewielka liczba osób badanych z grupy eksperymentalnej, uczestniczących w różnych projektach. Podczas kolokwium, habilitantka odniosła się do tego problemu w jedyny możliwy sposób. Kwestia ta jest szczególnie ważna, kiedy weźmie się pod uwagę, że niektóre zadania obejmowały bardzo dużą liczbę warunków eksperymentalnych przy niewielkiej liczbie prób, przypadających na jeden warunek. W recenzji czytamy: „Na korzyść Habilitantki chciałam też dodać, że w czasopismach międzynarodowych publikowane są prace z tej tematyki obejmujące porównywalne liczby osób badanych...”

„Odmienną i bardzo oryginalną metodę poszukiwania odpowiedzi na swoje pytanie badawcze przyjęła Habilitantka w pozostałych trzech publikacjach z cyklu osiągnięcia. Badała w nich aktywność plastyczną osób niewidomych, zakładając, w myśl hipotezy Semira Zeki, że sztuka pozwala eksplorować i ujawnia mechanizmy (mózgowe, poznawcze), których jest wynikiem.”

Po szczegółowym przedstawieniu każdego z projektów w zakresie jego głównych tez/założeń i efektów ich weryfikacji Pani profesor dokonała ich oceny: „Ocena wkładu i znaczenia tej grupy prac dla GON wydaje mi się trudniejsza. Idea wnioskowania o reprezentacjach poznawczych osób niewidomych na podstawie ich rysunków jest niewątpliwie oryginalna. W literaturze brakuje ujęć zbliżonych. Zgadzam się też z tezą Simera Zeki, że sztuka może być kluczem do zrozumienia mechanizmów poznania, czy nawet mechanizmów mózgowych. Trudno jest natomiast przyjąć hipotezę, że za odmiennymi rysunkami osób niewidomych stoją wyłącznie odmienne reprezentacje poznawcze. Nie bierze ona pod uwagę, że sytuacja dzieci widzących i niewidomych jest różna w co najmniej dwóch punktach. Osoby niewidome nie tylko percypują obiekt inaczej, ale mają też niezwykle ograniczony dostęp do informacji zwrotnej odnośnie swoich działań. [...] Dlatego omawiane badania dr Szubielskiej spostrzegam jako bardzo interesujące, ale też bardziej dyskusyjne niż te z poprzedniej serii, jeśli chodzi o możliwość wyciągania wniosków dotyczących reprezentacji obiektów przez osoby niewidome. Sądzę, że metoda, którą zaproponowała dr Szubielska, jest interesująca. Jednak nie jest dla mnie w pełni jasne, jaki jest zakres jej stosowania w omawianym kontekście.”

Konkludując Profesor sformułowała pozytywną opinię, że główne osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę habilitacji i towarzyszący dorobek w postaci publikacji i pozostałych form aktywności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej dr Szubielskiej zasługują na ocenę pozytywną.

prof. dr hab. Stanisław Kowalik w recenzji pisze: „Podstawowe osiągnięcie naukowe określiła habilitantka jako „Wyobrazeniowe przetwarzanie kształtu i wielkości obiektów przez osoby niewidome od urodzenia” i w ramach tego tematu przedstawiła jedenaście artykułów, z których pięć zostało opublikowanych w bardzo prestiżowych czasopismach zagranicznych (myślę o Journal of Cognitive Psychology, Disability and Society, Journal of Visual Impairment and Blindness), a reszta także została ulokowana w czasopismach o znaczącej renomie międzynarodowej. Takie miejsca publikacji artykułów należy uznać za duże osiągnięcie w rozwoju naukowym habilitantki. Nie mniej – niezależnie od renomy czasopisma - stwarza to pewien kłopot w ocenie tego, czy przedstawione w rozproszonych publikacjach rozwiązanie problemu badawczego zostało wykonane na odpowiednim poziomie, czyli czy wynikające z postawionego problemu pytania badawcze zostały sformułowane w miarę precyzyjnie, czy hipotezy (ewentualne) posiadają odpowiednie uzasadnienie teoretyczne, czy poszczególne teksty tworzą na tyle spójną całość, że można je uznać łącznie za dowód rzeczywistego rozwiązania problemu badawczego, jakim jest ustalenie możliwości osób niewidomych od urodzenia w posługiwaniu się wyobraźnią w poznawaniu obiektów ze względu na ich wielkość i kształt.” [...] „Pewnie nie posiadałbym tak dużej niepewności związanej z oceną powyższych artykułów, gdyby habilitantka całość badań przedstawiła w postaci monografii. [...] Habilitantka z pewnością zdała sobie sprawę z tej niedogodności i zapewne dlatego w swoim Autoreferacie poświęciła dużo miejsca komentarzom, które mogą ułatwiać recenzentom uchwycenie struktury logicznej, która łączy jej artykuły.” „Rozpatrując artykuły w kolejności ich wydawania nie doszukałem się też jakiegoś ukierunkowania w prowadzonych badaniach. Wskazuje to na fakt, że ich autorka nie prowadziła badań nad wyobraźnią w sposób systematyczny w tym sensie, że wyniki kolejnych eksperymentów nie wpływały na projektowanie dalszych badań.”

Profesor w trakcie posiedzenia skrótowo przedstawił zastrzeżenia dotyczące głównego osiągnięcia naukowego:

Po pierwsze, zdaniem Profesora bardzo ważny i poznawczo ciekawy temat nie został w sposób właściwy obudowany teoretycznie. Przy tego typu pracach warto byłoby pamiętać, że psychologia ma swoją historię, i ta która dotyczy wyobrażeń jest wyjątkowo długa i ciekawa. Zaczyna się wraz z powstaniem psychologii postaci, a więc ponad 100 lat temu, i tutaj można odnaleźć interesujące wyniki badań nad wyobraźnią, nad odróżnieniem tła i figury a przede wszystkim nad mechanizmem domykania się figury. To domykanie może mieć kluczowe znaczenie w tworzeniu wyobrażeń u wszystkich ludzi – także u ludzi niewidomych. Jeżeli twórczo chcemy rozwiązywać jakieś problemy to trzeba mieć pewną wizję pracy naszego umysłu. I ten tzw. model, który dla mnie nie jest modelem, lecz raczej ostrożnym szkicem, który w przyszłości mógłby stać się modelem, ukierunkowującym dalsze badania nad wyobraźnią niewidomych. Tego ukierunkowania niestety w przedstawionych przez dr Szubielską wynikach badań empirycznych Profesor nie dostrzegł, cechuje je fragmentaryczność, podobnie jak fragmentarycznością charakteryzują się rysunki niewidomych. W dokonaniach naukowych dr Szubielskiej brak dążenia do dochodzenia do finalnej spójności teoretycznej w myśleniu o wyobraźni niewidomych.

Po drugie, za słabość badań dr Szubielskiej Profesor uznał nieznaną wartość dorobku psychologii rehabilitacji, której dorobku nie należy pomijać, jeśli badania miałyby praktyczną wartość. W recenzji Profesor odwołał się tylko do badań dr Klimasińskiego z Krakowa, który pokazał w jaki sposób myślenie pojęciowe może kompensować braki w percepcji wzrokowej. Jeśli nie będziemy pamiętali o wcześniejszym dorobku naukowym w jakimś obszarze, to trudno mówić o postępie. W nauce musi być spełniony warunek kontynuacji. Praktyka rehabilitacyjna dostarcza też wiele ciekawych obserwacji na temat podjęty przez habilitantkę. Profesor przywołał osobiste doświadczenia z byłymi żołnierzami (uczestnikami II wojny światowej), którzy po kilkudziesięciu latach odzyskiwali wzrok utracony w walce np. pod Monte Cassino. Wyniki badań habilitantki z punktu widzenia praktyki rehabilitacyjnej, w większości są pesymistyczne. To może nie być argument naukowy, ale pytanie jest takie: czy te wyniki z badań są trafne?

Po trzecie, punktem wyjścia powinny być wszystkie wyniki badań związanych z wyobraźnią niewidomych. A takich jest wiele. Profesor odwołał się do własnych badania nad percepcją ludzkich ciał przez niewidomych a także nad tworzeniem wizerunku własnego ciała przez osoby niewidome, wykorzystując do tego starą chińską metodę ćwiczeń ruchowych taj-chi. Okazało się, że najbardziej różnicującą informacją w poznawaniu własnego ciała dla niewidomych są włosy. Co takiego w nich jest, że posiadają tak wyjątkową własność informacyjną? Jak te dotykowe informacje są przetwarzane, że pozwalają różnicować ludzi? Czy bierze udział w tym przetwarzaniu wyobraźnia? W trakcie kolokwium Profesor niestety nie otrzymał od Habilitantki pełnej odpowiedzi na te pytania.

Na koniec Profesor stwierdził, że najbardziej zadziwiła go w publikacjach dr Szubielskiej pewna nonszalancja w posługiwaniu się pojęciami teoretycznymi. Chodzi o precyzję ich stosowania, co jest ważne w badaniach naukowych. Przykładowo: czym jest wyobraźnia mentalna?, czy jest jakaś inna wyobraźnia poza mentalną? Bezrefleksyjne posługiwanie się pojęciami naukowymi, skutkuje zamieszczeniem teoretycznym. Nie można w kolejnych artykułach traktować wyobraźni jako reprezentacji poznawczej, a potem jako procesu przetwarzania informacji, a jeszcze w innym miejscu jako engramy pamięciowe.

W recenzji Profesor stwierdził „ Mam nadzieję, że w wystarczającym stopniu usprawiedliwiłem swoją decyzję o negatywnej ocenie głównego osiągnięcia naukowego habilitantki. Jest mi z tego powodu bardzo przykro, ponieważ kilka artykułów z tego cyklu, jest sama w sobie interesująca i zaświadcza o wysokich kompetencjach naukowych dr M. Szubielskiej. Uważam, że „wystartowała” ona do habilitacji zbyt wcześnie. Wystarczyło poczekać rok i zużytkować go na napisanie małej monografii ale dobrze przemyślanej, albo przynajmniej dołożyć do swojego dorobku jeszcze 2-3 artykuły teoretyczne, które pokazywałyby, że to co robi nie polega tylko na zbieraniu punktów. Punktowa wycena jest oczywiście istotna, ale nie na tym polega sukces badawczy. Habilitantka uzbierała tych punktów wystarczająco dużo

(IF= 12,955), a liczba opublikowanych prac także jest imponująca. Co więcej wiele z nich uznają za nowatorskie (dotyczących analizy mediów).”

Podsumowując, z podanych powodów, ocena głównego osiągnięcia naukowego jest negatywna.

dr hab. Adam Putko syntetycznie przedstawił recenzję głównego osiągnięcia naukowego dr Szubielskiej. Cykl 11 artykułów uznał za zbiór interesujących, poznawczo wartościowych prac, koncentrujących się na różnych aspektach funkcjonowania wyobraźni osób niewidomych od urodzenia. Zdecydowana większość tych prac to raporty z przeprowadzonych badań, które, w przeważającej mierze są oparte na paradygmacie eksperymentalnym. To należy docenić, biorąc pod uwagę, że tego rodzaju badania wymagają starannego zaplanowania, zwłaszcza w przypadku, kiedy uczestnikami badania jest tak specyficzna grupa, jak osoby niewidome od urodzenia. To wszystko stanowi o znacznej trudności prowadzenia tego rodzaju badań, więc tym bardziej Profesor docenił fakt, że dr Szubielska prowadzi w Polsce takie badania.

Profesor docenił również stronę metodologiczną tych badań. Wszędzie tam, gdzie funkcjonowanie osób niewidomych porównywane było z funkcjonowaniem głównie osób widzących, grupy są starannie dobrane pod względem wieku, płci i poziomu wykształcenia, a w nowszych badaniach także pod względem ręczności. Tylko w jednym z artykułów, nie było dostatecznie precyzyjnej informacji o stopniu dopasowania porównywanych grup. To łagodzi pewną krytykę, która powtarza się w różnych recenzjach, dotyczącą niewielkich liczebności badanych grup.

Oceniając szczegółową problematykę badań Habilitantki, Profesor zauważył, że mieszczą się one w czterech obszarach tematycznych, dotyczących następujących aspektów funkcjonowania: skalowanie przestrzenne i zmiany wielkości obiektów w wyobraźni – 3 prace; skalowanie i rotacja wyobraźni obiektów poznawanych dotykowo; strategie wyobraźniowe stosowane przez osoby niewidome, zwłaszcza w zadaniach wymagających skanowania; rysunki dzieci niewidomych jako przejaw ich zdolności wyobraźniowych. Jedna praca odstaje od pozostałych, nie ma charakteru empirycznego, opisuje natomiast ciekawy projekt edukacyjno-artystyczny zrealizowany przez Habilitantkę, w ramach którego osoby z niepełnosprawnością wzroku mogły więcej dowiedzieć się o sztukach wizualnych, a także sprawdzić swoje umiejętności artystyczne.

Profesor zauważył, że Habilitantka w swoich badaniach nad funkcjonowaniem wyobraźniowym wykorzystuje głównie tradycyjne zadania i paradygmaty w tym obszarze, takie, jak rotacje mentalne, skalowanie, skanowanie. Włącza też niekiedy do tych badań/zadań nowe elementy, jak chociażby paradygmat zadania podwójnego w badaniu nad strategiami wyobraźniowymi osób niewidomych. To, zdaniem Profesora świadczy o tym, że Habilitantka potrafi łączyć tradycyjne metody badań z tymi nowymi strategiami badania i poszukiwać odpowiedzi na kluczowe pytanie o specyfikę funkcjonowania wyobraźniowych osób niewidomych od urodzenia.

W recenzji Profesor podsumował swoją ocenę: „Podsumowując przegląd publikacji stanowiących główne osiągnięcie naukowe, należy stwierdzić, że publikacje te to w zdecydowanej większości raporty z przeprowadzonych badań, które ujawniają duże kompetencje Habilitantki w zakresie stawiania ważnych, dobrze ugruntowanych w literaturze przedmiotu problemów badawczych, planowania procedury eksperymentalnej pozwalającej na empiryczną weryfikację hipotez oraz właściwego raportowania uzyskanych wyników.”

W uwagach krytycznych Profesor zauważył, że przeprowadzane badania nie są pozbawione ograniczeń. Najbardziej podstawowym są niewielkie liczebności porównywanych grup, z wyjątkiem ostatniego badania z 2019. „Konsekwencją tak niewielkich prób jest to, że obniżają one zaufanie do wyników testów statystycznych, jeżeli nie zostały sprawdzone wszystkie założenia pozwalające na ich użycie. [...] Tego typu troski o uzyskane wyniki trochę zabrakło w niektórych artykułach.”

Profesor docenił przedstawiony w autoreferacie bardziej całościowy obraz tego, co w różnych artykułach zostało przedstawione we fragmentach. Autoreferat przedstawia wyprowadzoną na podstawie analizy literatury przedmiotu, a nie tylko własnych badań, pewną koncepcję wyobraźni osób niewidomych od urodzenia. Habilitantka nawiązuje w niej do koncepcji wyobrażeń Kosslyna, wskazując jednocześnie, że brak stymulacji wzrokowej i możliwości korzystania z kodu wizualnego przyczyniają się do pewnych istotnych różnic w wyobrażaniu sobie obiektów przez osoby niewidome od urodzenia w porównaniu z osobami widzącymi. Te różnice to: brak holistyczności wyobrażeń osób niewidomych, co wynika z sekwencyjności poznawania przestrzennych cech obiektów za pomocą zmysłów innych niż wzrok; egocentryczne ramy odniesienia przeciwstawione ramom allocentrycznym, jedno z ciekawych założeń tego modelu zaczerpnięte też z literatury przedmiotu, ale włączonym do bardziej całościowej koncepcji; a także względnie mała rozdzielczość reprezentacji wyobraźniowych związana z niższą rozdzielczością zmysłu dotyku niż widzenia, co skutkuje z kolei dużą schematycznością tych reprezentacji. Profesor zaznaczył, że tezy zaproponowane przez Habilitantkę znajdują uzasadnienie w wynikach jej badań własnych i w literaturze, do której się odwołuje i wyraził nadzieję, że ten zarysowany model zostanie poddany w przyszłości bardziej bezpośredniej i silniejszej weryfikacji w badaniach, których kierunki zostały zarysowane.

W konkluzji Profesor stwierdził, że cykl prac dr Magdaleny Szubielskiej zaliczony do głównego osiągnięcia naukowego, to zbiór wartościowych badań nad poznaniem dotykowym i funkcjonowaniem wyobraźniowych osób niewidomych od urodzenia, prowadzonych w schemacie eksperymentalnym. Prace te wpisują się we współczesną dyskusję nad naturą reprezentacji wyobraźniowych osób niewidomych i wnoszą znaczny wkład w rozwój psychologii.

Profesor pozytywnie ocenił główne osiągnięcie naukowe dr Magdaleny Szubielskiej

prof. dr hab. Michał Wierchoń rozpoczął ocenę osiągnięcia naukowego dr Szubielskiej od uwagi ogólnej dotyczącej ram odniesienia oceny, tj. zapisów ustawowych. Podzielił niedosyt p. prof. Kowalika związany z brakiem modelu teoretycznego. Zauważył jednocześnie, że ustawa tego of Kandydatki nie wymaga. Wymaga bowiem jedynie przedstawienia powiązanego tematycznie cyklu artykułów. Formułując konkluzję swojej recenzji trzymał się zatem zapisów ustawowych.

Oceniając znaczący wkład w rozwój dyscypliny, Profesor rozpoczął od oceny bibliometrycznej uznając dorobek dr Szubielskiej pod tym względem jako wystarczający. Oceniając merytorycznie dorobek dr Szubielskiej Profesor zaznaczył, że prace wydają się mu zróżnicowane, jeśli chodzi o wartość poznawczą i teoretyczną. Jako możliwą przyczynę wskazał fakt, iż dorobek dr Szubielskiej wydaje się efektem „zbieracko-łowieckiej” strategii publikacyjnej, przez co niektóre prace były bardziej powiązane z głównym tematem niż inne. Podsumował jednak, że każda z nich wnosi w jego ocenie coś do odpowiedzi na pytanie o naturę wyobraźni osób niewidomych.

Przedstawione przez Profesora uwagi krytyczne koncentrowały się na wątkach metodologicznych. Profesor dostrzegł specyfikę badań i trudność w dostępie do grupy badanej. Zauważył jednak, że poza

zwiększeniem liczby osób badanych, można również zwiększyć liczbę prób, wykorzystać modele statystyczne do analizy indywidualnej, sięgnąć do modeli statystycznych odpornych na odchylenia od rozkładu normalnego albo małe liczby prób (np. analizy Bayesowskie). W odniesieniu do tych uwag krytycznych, Profesor ocenił pod względem metodologicznym dorobek jako wystarczający.

Odnosząc się do wątku analizy teoretycznej, Profesor zauważył, że analiza ta pozostawia pewien niedosyt i wymaga rozwinięcia, głównie dlatego, że koncentruje się na podsumowaniu badań, które dr Szubielska prowadziła, a nie próbie ogólnego i szerokiego spojrzenia na problem badawczy. W opinii Profesora, problematyczny jest przyjęty teoretyczny punkt wyjścia. Profesor docenił w tym kontekście prezentację w ramach kolokwium, która nie pokazała jeszcze, że p. doktor już się otworzyła na możliwość alternatywnej interpretacji swoich wyników, ale przeglądu alternatywnych możliwości w pewnym zakresie już dokonała. To w opinii Profesora wskazuje na potencjał rozwoju teoretycznego. W recenzji zasugerowano literaturę, na którą można by się powołać. Habilitantka skorzystała z tych sugestii w prezentacji i w dyskusji po niej.

Autorka w swoich badaniach integruje ujęcia kilku subdyscyplin, co nie jest dość częste i przez to jest warte podkreślenia. To interdyscyplinarne ujęcie może też być powodem niedosytu reprezentanta każdej z subdyscyplin składowych. Punktem wyjścia badań habilitantki była psychologia poznawcza, co powoduje, że ta część związana z psychologią rehabilitacyjną nie jest wystarczająco reprezentowana. Profesor pozytywnie ocenił również ewolucję kompetencji metodologicznych widoczną w kolejnych pracach. Podkreśla to w jego ocenie zasadność oczekiwania dalszego rozwoju naukowego Habilitantki, np. poprzez realizację otrzymanych grantów czy kontynuację swoich badań we współpracy międzynarodowej. Docenił także wymagający charakter prowadzonych badań na grupach specjalnych, co w opinii recenzenta uzasadnia w pewnym stopniu niską liczebność grup oraz złożoność zastosowanych schematów eksperymentalnych.

Konkludując, pomimo uwag krytycznych, które Profesor sformułował w recenzji, w jego ocenie **dorobek spełnia wymagania dorobku habilitacyjnego w stopniu wystarczającym.**

prof. dr hab. Andrzej Sękowski zgodził się z większością recenzji i pozytywnie oceniło dorobek dr Szubielskiej, w czym jego opinia różni od oceny prof. Kowalika. Dorobek składający się z 11 artykułów, bardzo z różnicowanych, na wysokim poziomie, stanowi podstawę, aby uznać ten dorobek za wystarczający. Profesor wyjaśnił skąd niski współczynnik impact factor. Wynika on z faktu, że jest to bardzo wąska specjalność w psychologii. Profesor dodał, że szkoda, że w dorobku nie ma badań nad wyobrażeniami surogatowymi, bardzo ważnymi w odniesieniu do niewidomych osób. Profesor przyznał, że gdyby Habilitantka była autorką monografii, to jej dorobek dużo by zyskał. Zauważył również brak nawiązania do polskiej tradycji tyfologicznych.

Profesor zgodził się również z podnoszoną w recenzjach kwestią liczebności prób, jest ona niska i trudno to pogodzić z wymaganiami metodologicznymi, ale trudno też jest ją zwiększyć. Profesor wysoko ocenił starannie przeprowadzone eksperymenty.

Podsumowując, **Profesor wyraził pozytywną opinię o głównym osiągnięciu naukowym dr. Szubielskiej**, zaznaczając, że Habilitantka nie udzieliła wyczerpującej a jedynie wystarczającej odpowiedzi na zadane podczas kolokwium pytanie.

dr hab. Wojciech Otrębski zauważył, że mamy taką możliwość prawną, że główne osiągnięcie naukowe może być w formie zbioru artykułów opublikowanych, ale wśród tych artykułów nie ma żadnych przeszkód, żeby to były różne opracowania, oprócz raportów z badań, również te teoretyczne, których w ocenianym zbiorze publikacji dr Szubielskiej zabrakło. Raport z badań musi mieć krótką i dość schematyczną część teoretyczną, nie ma tam możliwości opisywania koncepcji teoretycznej. W dorobku

dr Szubielskiej zasadniczym słabym punktem jest to, że p. doktor dopiero planuje napisać taki materiał, który będzie to wszystko podsumowywał. Profesor przyznał, że z dużym zainteresowaniem wczytywał się w autoreferat i tam szukał głębszego spojrzenia teoretycznego, którego pewne elementy w nim dostrzegł.

Interdyscyplinarność może być dużą wartością, ale i wyzwaniem w obszarze zainteresowań, który jest z pogranicza subdyscyplin. Profesor zauważył dużą nadreprezentację tego, co wnosi w swoim dorobku psychologia poznawcza i jednocześnie bardzo duże niedoszacowanie tego, co może wnieść w swoim dorobku, psychologia rehabilitacji, czy psychologia dotycząca zjawiska niewidzenia lub niedowidzenia. To jest niewątpliwie słabym punktem dorobku Habilitantki.

W trakcie kolokwium, Profesor zachęcił Habilitantkę do zgłębiania bogatej wiedzy dotyczącej funkcjonowania osób niewidomych od urodzenia, czy ociemniałych. Z badań dotyczących pracy, terapii, sposobu przygotowania tych osób do uczestniczenia w różnych aktywnościach i rzeczywistościach, płynie cały szereg wskazań, które w odczuciu Profesora zostały zignorowane w budowaniu eksperymentów. Odpowiedź Habilitantki na zadane pytanie, wyjaśniającą, że skoro badani do miejsca badania samodzielnie dotarli, to posiadają kompetencje do tego potrzebne, Profesor ocenił jako bardzo ogólnikową. To informacja szczegółowa o tym, co wiedzą badani, skąd to wiedzą i w jaki sposób nabyli tę wiedzę, oraz jak to co wiedzą wpływa na przebieg ich procesów poznawczych, jest bardzo istotna. Profesorowi zabrakło uwzględnienia zakresu i roli wcześniejszych doświadczeń osób badanych.

Profesor podkreślił, że Habilitantka w całości swojego dorobku naukowego wykazuje dużą aktywność publikacyjną, w dobrych wydawnictwach. Wskaźniki związane z impact factorem, czy hirshem nie są bardzo wysokie, natomiast punkty dotyczące ministerialnych wskaźników są dosyć wysokie.

Podsumowując, Profesor uznał, że główne osiągnięcia naukowe w sposób wystarczający spełnia wymogi ustawy.

dr hab. Izabela Krejtz czytając autoreferat zastanawiała się nad tym, czy zaproponowany tytuł „Wyobrazeniowe przetwarzanie kształtu i wielkości ...” dobrze opisuje przedstawione do oceny publikacje, wchodzące w skład głównego osiągnięcia naukowego dr Szubielskiej. Profesor zgodziła się prof. Kowalikiem, że tylko część tych publikacji poświęcona jest temu, w jaki sposób kształtuje się wyobrazenie u osób, które są niewidome od urodzenia. Nie zmieniło całościowego odczucia Profesor, że przedstawiony dorobek jest spójny. Dr Szubielska prowadziła badania nad percepcją kształtu i wielkości obiektu wśród osób niewidomych.

Profesor przyznała, że po raz pierwszy spotkała się z referatem, który nie jest jedynie podsumowaniem cyklu publikacji, a zawiera zarys, po raz pierwszy przedstawiony w autoreferacie, własnej koncepcji Habilitantki. Profesor uznała to za dobre rozwiązanie, ponieważ Habilitantka podjęła próbę nadania struktury swojemu dorobkowi, który stał się punktem wyjścia dla zarysowania własnej koncepcji. Profesor zastanawiała się, czy wybranie jedenastu publikacji nie było chęcią pokazania liczbowo swojego dorobku, zamiast skupienia się na jego wewnętrznej spójności.

Zdaniem Profesora, w autoreferacie zabrakło głębokiego omówienia, podsumowania badań, 10 artykułów zostało podsumowanych w trzech zdaniach na jednej z stron. Ale, autoreferat był na tyle dobrze napisany, że skłonił Profesora do zajrzenia do artykułów. W ocenie artykułów wchodzących w skład cyklu, Profesor zgodziła się z prof. Wierzchoniem, że widać postęp w sposobie prowadzenia badań, definiowaniu problemu badawczego, kontroli różnych zmiennych, które potencjalnie mogą mieć wpływ na uzyskiwane wyniki i formułowane z nich konkluzje.

Profesor wyraziła także wątpliwość, której nie rozwiała rozmowa z Habilitantką, że rysunek może być dobrą formą do tego żeby badać wyobrażenia osób niewidomych. Zbrakło rzeczywiście takiej publikacji, która łączyłaby wątki przedstawianej koncepcji w jednym, pogłębionym teoretycznie opracowaniu.

Sformułowane zastrzeżenia nie zmieniły konkluzji, która jest pozytywna.

Profesor stwierdziła, że przedstawione do oceny **główne osiągnięcie naukowe spełnia w stopniu wystarczającym wymogi do tego, żeby się ubiegać o stopień doktora habilitowanego.**

Konkluzja Komisji

Zdecydowaną większością głosów uznano, że główne osiągnięcie naukowe spełnia ustawowe wymogi o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 Ustawy.

Główne osiągnięcie naukowe dr Szubielskiej zostało ocenione pozytywnie przez 6 członków Komisji, przy jednej ocenie negatywnej.

OCENA POZOSTAŁEJ AKTYWNOŚCI NAUKOWEJ

- „Pozostały dorobek publikacyjny Habilitantki obejmuje 34 artykuły naukowe (w tym 8 opublikowanych w czasopismach z listy JCR), dwie monografie (w tym jedna współautorska) oraz 15 rozdziałów w monografiach wieloautorskich – łącznie 51 prac.” (z recenzji prof. Putko)

„Na podstawie tego dorobku Dr Szubielska uzyskała dotychczas 590 punktów za publikacje z lat 2019-2020 (zgodnie z tzw. „nową” punktacją) oraz 321 punktów za artykuły opublikowane do roku 2018 (zgodnie z tzw. „starą” punktacją). Habilitantka jest też autorką 37 wystąpień na konferencjach krajowych i międzynarodowych.” (z recenzji prof. Gruszki-Gosiewskiej)

„Wskaźniki bibliometryczne dorobku publikacyjnego Habilitantki są następujące: sumaryczny Impact Factor = 12,995, w tym dla publikacji wliczonych do osiągnięcia habilitacyjnego 4,313. Łączna liczba cytowań w bazach Google Scholar, Web of Science i Scopus wynosi 136 (bez autocytowań 47), indeks Hirscha = 6 (Google Scholar) i 3 (Web of Science i Scopus).

- Dr Szubielska ma w swoim dorobku udział w 4 projektach badawczych finansowanych na drodze konkursowej, z czego trzykrotnie pełniła funkcję kierownika. Kierowane przez Kandydatkę projekty to (1) aktualnie realizowany grant we współpracy międzynarodowej Skalowanie przestrzenne u dzieci i dorosłych: Rola modalności percepcyjnej, doświadczenia wizualnego i stylu poznawczego finansowany przez Narodowe Centrum Nauki (NCN) oraz Swiss National Science Foundation (konkurs ALPHORN, grant nr 2019/01/Y/HS6/00049) (2020-2022), a także (2) wcześniej realizowana MINIATURA 1 (2017), grant nr 2017/01/X/HS6/00414 również finansowana przez NCN, oraz (3) projekt ze źródeł MNiSW (grant nr N N106 064235) (2008-2013).
- Dr Szubielska jest też beneficjentką i wykonawczynią w 3 inicjatywach międzynarodowych. Są to: (1) projekt Invisible heritage: Exchange and implementation of good practice in access to culture for persons with a visual impairment (TouchingThePast) współfinansowany ze środków Unii Europejskiej (UE) w ramach Programu Współpracy Transgranicznej EIS Polska – Białoruś – Ukraina (2014–2020); (2) stypendium Rządu Francuskiego na wyjazd badawczy do Aix Marseille University (przesunięte na 2021 z powodu pandemii) oraz (3) projekt „Per linguas mundi ad laborem” (Przez języki świata do pracy) finansowany przez Europejski Fundusz Społeczny UE (IW EQUAL) (2006–2007).” (z recenzji prof. Putko)

Członkowie w następujący sposób ocenili pozostałą aktywność naukową dr Szubielskiej.

dr hab. Aleksandra Gruszka-Gosiewska wskazała, że w przedstawionej naukowej biografii dr Szubielskiej brakuje długoterminowych staży polskich, czy zagranicznych. Natomiast są pewne wydarzenia zaplanowane, ale w realizacji przesunięte ze względu na pandemię.

Oceniając aktywność naukową, Profesor uznała dorobek opublikowanych prac za bardzo obszerny zawierający prace publikowane zarówno w słabszych, jak i lepszych czasopismach. Profesor zwróciła uwagę, że prace z roku na rok są lepsze. W recenzji Profesor zauważyła, że choć wskaźniki bibliometryczne nie są satysfakcjonujące, ale prace w lepszych czasopismach zostały opublikowane niedawno i na efekty trzeba jeszcze poczekać.

Podsumowując, Profesor oceniła dorobek publikacyjny jako obszerny, prace stają się coraz lepsze z czasem. Niektóre z wykazu publikacji naukowych uznała raczej za popularno-naukowe. Pozostające po tych wykluczeniach prace wydają się satysfakcjonujące. Najnowsze zaś ukazują się w czasopismach z obiegu międzynarodowego, posiadają impact factor, a ich wskaźniki cytowani będą rosły.

Oceniając projekty badawcze Profesor zauważyła dr Szubielska ma w swoim dorobku cztery projekty, również we współpracy międzynarodowej. W dwóch z nich pełniła funkcję kierownika projektu. Są też projekty międzynarodowe, w których dr Szubielska jest wykonawcą.

Jeśli chodzi o inną działalność, Profesor zauważyła, że od 2019 roku dr Szubielska pełni funkcję sekretarza redakcji Roczników Psychologicznych.

Interesujące i zasługujące na wysoką ocenę Profesor uznała osiągnięcia dydaktyczne dr Szubielskiej, zwłaszcza te związane z tworzeniem nowych programów, odnoszących się tematycznie do obszaru jej zainteresowań, szczególnie możliwości kształcenia osób niewidomych. Także osiągnięcia w zakresie popularyzacji wiedzy Profesor uznała za ważne i oceniła je wysoko.

prof. dr hab. Stanisław Kowalik pozytywnie ocenił pozostały dorobek naukowy po względem ilościowym. Jest on bogaty, wiele z ostatnich publikacji ukazało się w dobrych czasopismach. Profesor wspomniał o społecznikowskiej działalności Habilitantki, zaangażowaniu na rzecz środowiska. Za ważne Profesor uznał szczególnie te aktywności, które przekładają wiedzę akademicką na praktykę rehabilitacyjną i ułatwianie życia osobom niewidomym.

Profesor ocenił jako dobrą działalność związaną ze skutecznym pozyskiwaniem projektów badawczych oraz udziałem w ich realizacji. Ta działalność spełnia wymagania stawiane kandydatom do habilitacji. Dorobek dydaktyczny uznał za przeciętny, ale wystarczający – spełniający wymagania stawiane samodzielnym pracownikom naukowym.

dr hab. Adam Putko wyraził pozytywną opinię dotyczącą pozostałego dorobku naukowego. Dorobek publikacyjny obejmuje 34 artykuły naukowe, 2 monografie, 15 rozdziałów w monografiach wieloautorskich, łącznie 51 prac poza głównym osiągnięciem naukowym. Jest to dorobek ilościowo bogaty, zauważa się też tu tendencję do publikowania w coraz lepszych czasopismach artykułów z ostatnich lat. Profesor przyznał, że wskaźniki bibliometryczne na pewno będą rosły, jeśli chodzi o publikacje z impact factorem. Profesor zauważył, że Habilitantka nawiązała współpracę zagraniczną z dr Möhring z Uniwersytetu w Bazylei, czego efektem są już dwa opublikowane artykuły, a także grant, w którym obie panie współpracują. Dr Szubielska nawiązała również kontakt z uniwersytetem w Marsylii, w ramach przyznanego stypendium rządu francuskiego. Habilitantka współpracuje również z badaczami spoza KUL: UW, UMK, UMCS. Kierowała grantami naukowymi przyznanymi przez NCN, MEiN, a także przez szwajcarską fundację naukową.

Habilitantka zdaniem Profesora, posiada duże doświadczenie dydaktyczne. Prowadziła różne rodzaje zajęć, a do największych osiągnięć Profesor zaliczył autorski program nauczania statystyki dla osób

niewidomych. W ramach popularyzacji nauki dr Szubielska zrealizowała dwa edukacyjno-artystyczne projekty, w celu zwiększenia dostępności dóbr kultury dla osób z niepełnosprawnością wzroku.

Ogólna konkluzja była bardzo pozytywna, zdaniem Profesora Habilitantka potrafi swoją wiedzę, kompetencje i umiejętności przekazywać w praktycznym wymiarze dydaktyki, czy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Prof. dr hab. Michał Wierzchoń w recenzji stwierdził, że „dr Szubielska legitymuje się bogatym i różnorodnym dorobkiem naukowym poświęconym przede wszystkim funkcjonowaniu osób z różnymi niepełnosprawnościami wzroku, edukacji osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ale także percepcji osób.” Profesor zgodził się z przedmówcami i zwrócił dodatkowo uwagę na książkę poświęconą osobom niepełnosprawnym. W opinii Profesora działalność praktyczna skierowana do społeczności osób niepełnosprawnych jest warta podkreślenia i daleko wychodzi poza oczekiwane standardy. Recenzent zgodził się również z pozytywną oceną realizowanych projektów badawczych. W kontekście dorobku dydaktycznego pewien niedosyt pozostawia w ocenie recenzenta doświadczenie promotorskie (jedna praca magisterska i dwie licencjackie). Habilitantka nie pełniła również funkcji promotora pomocniczego w przewodach doktorskich.

Zwracając uwagę na wszystkie pozostałe aspekty oceny, w opinii **Profesora dorobek uzupełniający należy ocenić jako dobry.**

prof. dr hab. Andrzej Sękowski w swojej pozytywnej ocenie zgodził się z przedmówcami. Przyznał, że brakuje długoterminowych stażowych wyjazdów zagranicznych, ale są te krótkie. Podkreślił dużą liczbę prac i wskazał, że te późniejsze posiadają większą wartość. Na podkreślenie zasługują w ocenie Profesora też projekty badawcze, gdyż nie każdy habilitant się tym wykazuje. Jeśli chodzi o dydaktykę to Profesor ocenił Habilitantkę dobrze na tym wymiarze. Profesor przyznał, że docenia zaangażowanie dr Szubielskiej w pracę społeczną na rzecz osób niepełnosprawnych.

dr hab. Wojciech Otrębski również wyraził pozytywną opinię, jednak wskazał, że słabym punktem tego dorobku jest małe zaangażowanie dr Szubielskiej w redakcję naukową książek, w wykazie nie ma ani jednej pracy, której była redaktorem. Profesor uznał, że ten zakres zaangażowania naukowego jest jeszcze przed Habilitantką. Profesor podzielił się osobistym dobrym doświadczeniem pracy z dr Szubielską nad współredakcją jednej z książek, która jest efektem projektu naukowo-aplikacyjnego. Zabrakło Profesorowi wskazania osiągnięć w zakresie komercjalizacji. Jedno ze wskazanych osiągnięć, mogłoby też taką rolę pełnić. Pani doktor jest autorką programu nauczania i metod badania wykorzystywanych w wspomnianym wyżej projekcie naukowo-aplikacyjnym.

Profesor bardzo wysoko ocenił zintensyfikowane w ostatnich latach zaangażowanie dr Szubielskiej w pracę na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych wzrokowo. Dużo łatwiej jest pozyskać do badań osoby z grup „specjalnych”, jeżeli prowadzi je osoba zaangażowana w pracę z tymi osobami i na rzecz tych osób. Zdaniem Profesora kontakty spowodują, że badane próby w kolejnych raportach będą większe. W ocenie aktywności dydaktycznej, szczególnie w zakresie promotorstwa prac, Profesor wziął pod uwagę fakt, ograniczeń w pełnieniu tej roli przez młodszych pracowników, jakie przez długi czas istniały w KUL. Mimo to kilka doświadczeń promotorskich udało się zdobyć.

Podsumowując, Profesor ocenił tę część dorobku jako dobrą.

dr hab. Izabela Krejtz również **pozytywnie oceniła istotność i jakość działalności naukowej dr Szubielskiej.** Z rzeczy, które nie zostały jeszcze wymienione, a mogłyby wesprzeć tę pozytywną ocenę Profesor wymieniła: liczny udział w konferencjach, w tym zagranicznych, co może w pewnym stopniu zrekompenzować brak dłuższym staży zagranicznych. Dr Szubielska brała udział w blisko 40 konferencjach

naukowych w trakcie których aktywnie dyskutowała zagadnienia związane z prowadzonymi badaniami. Jest też aktywnym członkiem organizacji naukowych.

Profesor wskazała na dodatkowe poza naukowe przyczyny mniejszej aktywności promotorskiej dr Szubielskiej związane z pełnieniem innych, ważnych ról życiowych. Jedną z przerw spowodowała, przerwanie rozpoczętej pracy z zespołem seminarium magisterskiego, w części nawiązana współpraca była kontynuowana w nieformalnych kontaktach.

Ważna i niezwykle cenna w ocenie Profesor była działalność Habilitantki na rzecz środowiska osób niewidomych, która została też dostrzeżona przyznaniem stypendium Prezydenta miasta Lublin. Profesor uznała ten aspekt działalności jest wyróżniający.

Konkluzja Komisji dt istotności pozostałej aktywności naukowej Habilitantki

Podsumowując dyskusję Przewodnicząca stwierdziła, że Komisja jednoznacznie pozytywnie oceniła pozostałą aktywność naukową Habilitantki.

KONKLUZJE dt OCENY CAŁOŚCI DOROBKU

dr hab. Aleksandra Gruszka-Gosiewska przyznała, że podsumowanie i konkluzja recenzji była pozytywna. Profesor dostrzegła mankamenty, które głównie dotyczą elementów metodologicznych i tych parametrycznych, ale ten dorobek jest coraz lepszy i to przesądziło o ostatecznym rozumieniu tej sytuacji. Profesor zwróciła uwagę na wypowiedź prof. Kowalika o teoretycznych niedostatkach tej pracy, ale też przekonał ją argument prof. Wierzchoń, że ma to być spójny tematycznie dorobek, a nie musi być silnie teoretycznie osadzony. **Ostateczna konkluzja jest pozytywna.** Temat, który habilitantka rozwija jest ciekawy, reprezentuje dziedzinę wąską, badania są „niszowe”, dorobek jest obszerny, interesujący. Aktywność popularyzatorska jest bardzo wysoka. Ostatecznie, przy wszystkich uwagach, **Profesor wyraziła pozytywną opinię.**

prof. Stanisław Kowalik przeprosił, że wprowadził trochę zamieszania, do pozytywnych ocen członków komisji. Po wysłuchaniu dotychczasowych opinii, Profesor uznał, że jest skłonny powstrzymać się od głosu. Przyznał, że w pewnym stopniu został przekonany, ale nie na tyle żeby głosował pozytywnie. Biorąc to wszystko pod uwagę **Profesor wstrzymał się od głosu.**

dr hab. Adam Putko wyraził ogólną konkluzję pozytywną. Zdaniem Profesora, Habilitantka reprezentuje typ badacza, który preferuje badania skoncentrowane na szczegółowych problemach, a refleksja teoretyczna przychodzi dopiero z czasem. Habilitantka zebrała bardzo bogaty materiał empiryczny, który teraz może spróbować opracować w postaci teoretycznego modelu. **Główne osiągnięcie naukowe, jak i pozostały dorobek Profesor ocenił bardzo pozytywnie.**

prof. dr hab. Michał Wierzchoń zauważył, że decydując o przyznaniu komuś stopnia doktora habilitowanego, decydujemy tak naprawdę o tym, czy ta osoba jest samodzielna naukowo. W opinii Profesora dorobek pokazuje samodzielność dr Szubielskiej i to był jeden z głównych argumentów, które wając wszystkie za i przeciw, wziął pod uwagę oceniając pozytywnie wniosek. W ocenie recenzenta Pani doktor popełniła wiele błędów, ale wyciągnęła z nich wnioski. Doświadczenie samego kolokwium habilitacyjnego oraz recenzje, które otrzymała są też elementem tego procesu uczenia się. Oceniając dyskusję w trakcie kolokwium wyraził przekonanie, że habilitantka będzie ten cykl badań dynamicznie rozwijać. W opinii recenzenta habilitantka wydaje się też dobrym modelem promotora, z którym chciałoby się współpracować. Recenzent podkreślił również wagę działań wobec grupy badanej, co pokazuje społeczną odpowiedzialność prowadzonych badań. W opinii recenzenta istotne jest to, że p. doktor samodzielnie podejmuje decyzje, samodzielnie wyznacza kierunki badań i ma pomysły na to co

chce robić dalej. Nawiązała też szereg znaczących kontaktów naukowych. W świetle tych wszystkich faktów, mimo dyskomfortu związanego z brakiem rozbudowanej refleksji teoretycznej, **Profesor sformułował ogólną opinię pozytywną.**

Ad vocem - **prof. dr hab. Kowalik** przyznał, że przygotowując recenzję, cały czas wahał się, czy napisać w niej konkluzję pozytywną, czy negatywną. Ostatecznie o negatywnej ocenie zdecydowała jedna rzecz, mianowicie plany na przyszłość opisane w autoreferacie. Profesorowi zależy, żeby do habilitantki dotarło, że nie wszystko w jej badaniach jest dobre, że powinna dokonać zasadniczej rewizji w zakresie sposobu prowadzenia badań empirycznych, a przede wszystkim powinna wzbogacić swoje myślenie teoretyczne. Profesor wyraził chęć, aby kolokwium skłoniło Habilitantkę do większego krytycyzmu wobec tego co robi, a tym samym, aby nie powielała dalej dotychczasowych błędów, lecz swoją działalność naukową doskonaliła. Wiele jej prac wskazuje, że stać ją na taką poprawę. Profesor przyznał, że po wysłuchaniu opinii pozostałych członków Komisji, jest skłonny zmienić ostateczną, negatywną konkluzję zawartą w recenzji.

prof. dr hab. Andrzej Sękowski biorąc pod uwagę przebieg kolokwium i posiedzenia Komisji, **jednoznacznie pozytywnie ocenił dorobek Habilitantki** i wnioskował o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

dr hab. Wojciech Otrębski wyraził ogólnie pozytywną ocenę. Kontynuując myśl, prof. Kowalika, Państwo recenzenci zauważali, że to co było prezentowane w kolokwium już zawierało uzupełnienia w oparciu w skazania podane w recenzjach. Profesora wyraził nadzieję, że Habilitantka przejmie się uzyskaną oceną, w tak ważnym momencie swojego życia i na pewno wnioski będą potem widoczne w jej działalności. Potencjał do tego, żeby być samodzielnym pracownikiem i jeszcze prowadzić w tej przygodzie młodsze pokolenia jest obecny, co dla Profesora było argumentem przesądzającym pozytywnej oceny.

dr hab. Izabela Krejtz również **wyraziła pozytywną konkluzję** oceny całości dorobku dr Szubielskiej.

KONKLUZJA KOMISJI

Po wysłuchaniu wszystkich ocen i opinii, Komisja **wyraziła pozytywną opinię w sprawie nadania dr Magdalenie Szubielskiej stopnia doktora habilitowanego, która skutkowałą podjęciem przez Komisję uchwały o nadaniu dr Magdalenie Szubielskiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia.**

§ 2

Na niniejszą uchwałę nie przysługuje zażalenie. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodnicząca Komisji dr hab. Izabela Krejtz

Treść Uchwały została zaaprobowana przez wszystkich członków Komisji habilitacyjnej.